

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorum

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Capitulare Francofordiense, datum in plena synodo anno DCCXCIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

CAPITVLARE FRANCOFORDIENSE

Datum in plena synodo anno Christi DCCXCIV.

INCIPIVNT CAPITVLA.

1. **D**E indulgentia Tassiloni Duci Bajuvariorum à Karolo Rege concessa.
2. De stabili pretio annonæ, tum private, tum publicæ.
3. De novis denariis, ut ab omnibus in omni loco accipiantur.
4. Vt Episcopi iustitias faciant in suis parochiis.
5. Vt Episcopus non migret de sua civitate, nec Presbyter aut Diaconus de sua Ecclesia.
6. De altercatione Viemensis & Arelatensis Episcopi. Et de Tarentasia, Ebreuno, & Aquis.
7. De purgatione & reconciliatione Petri Episcopi.
8. Gerbodo incertæ ordinationis Episcopo dignitas abrogata.
9. Vt monachi à secularibus negotiis & placitiis abstineant.
10. Vt reclusi nisi ex Episcopi & Abbatis approbatione non fiant.
11. Vt Abbas cum suis dormiat monachis.
12. Cellarij in monasteriis quales eligendi sint.
13. De monasteriis ubi corpora sanctorum sunt.
14. Vt pro introeuntibus in monasterium premia non exigantur.
15. Vt Abbas sine consensu Episcopi non eligatur.
16. Nulla ex culpa monachos Abbati cæcere aut mutilare licet.
17. Ne Clerici aut monachi tabernas ingrediantur.
18. Episcopus canones & regulam scire debet.
19. Dies dominica quomodo observanda.
20. Ne in villis ac vicis ordinentur Episcopi.
21. Servum sine domini licentia nemo recipiat vel ordinet.
22. Vt Clerici & monachi in proposito permaneant.
23. Vt decimas & nonas Ecclesia solvant qui debent, & omnes decimam de sua proprietate.
24. Vt Ecclesie per eos restituantur qui beneficia habent, & inde ablata restituantur.
25. Vt Clerici alieni sine commendatitiis non recipiantur; & qui nunc sunt, redeant ad Ecclesias suas.
26. Vt absolute nullus ordinetur.
27. Vt Episcopus sibi subditos rite doceat.
28. De altercationibus Clericorum inter se vel cum laicis.
29. Vt conjuraciones non fiant.
30. Vt monasteriorum disciplina seruetur.
31. Vt orationem dominicam & symbolum fidei omnes doceantur.
32. De avaritia & cupiditate.
33. De hospitalitate.
34. Vt criminosis accusare non liceat.
35. De reconciliatione.
36. Vt Presbyteri contumaces cum regia capelle Clericis non communicent.
37. De iudicio Presbyteri in crimine deprehensi.
38. De suscipienda cura paellarum que parentibus private sunt.
39. Vt Episcopus extra propriam sedem ultra tres hebdomadas non hereat. Et in Episcopi rebus post ejus obitum quis succedat.
40. Quinam sancti in Ecclesia venerandi sunt.
41. De arboribus & lucis destruendis.
42. Vt electi utrinque iudices non spernantur.
43. Vt parvuli ad sacramenta non trahantur.
44. Vt in velandis virginibus canones observentur.
45. Abbatissæ que canonicè vel regulariter non vivunt deponende.
46. Vt oblationes que in Ecclesia fiunt dispenset Episcopus.
47. Vt Presbyteri ante annos triginta non ordinentur.
48. Vt post Missarum solemnias pax invicem detur.
49. Vt nomina ante oblationem non recitentur.
50. Quod non in tribus tantum linguis orandus sit Deus.
51. Vt Episcopi & Presbyteri canones non ignorent.

52. Quatenus Ecclesie ab ingenuis construite tradi aut vendi queant.
53. De licentia Hildeboldi Archicapellani.

54. De Alcuino, quem Rex synodo commendavit.

INCIPIUNT SVPRASCRIPTA CAPITVLA ET EORVM TEXTVS.

De indulgentia Tassiloni Duci Bajoariorum à Karolo Rege concessa.

I DE Tassilone definitum est capitulum, qui dudum Bajoariz Dux fuerat, sobrinus videlicet Domni Karoli Regis. In medio sanctissimi adfuit Concilij, veniam rogans pro commissis culpis, tam quas tempore Domni Pippini Regis adversus eum & regnum Francorum commiserat, quam & quas postea sub tempore Domni nostri piissimi Karoli Regis, in quibus fraudator fidei suæ extiterat, indulgentiam ut ab eo mereretur accipere humili petitione visus est postulasse, dimittens videlicet puro animo iram atque omnem scandalum de parte sua, quæque in eo perpetrata fuissent, & sciebat, necnon omnem justitiam & res proprietatis, quantum illi aut filiis vel filiabus suis in ducatu Bajoariorum legitime pertinere debuerant, gurgivit atque projecit, & in postmodum omni lite calcanda, sine ulla repetitione indulgit, & filios ac filias suas in illius misericordia commendavit. Et idcirco Dominus noster misericordia motus præfato Tassiloni gratuito animo & culpas perpetratas indulgit & gratiam suam pleniter concessit, & in sua elemosyna eum in amore dilectionis visus est suscepisse, ut securus de Dei misericordia existeret inantea. Vnde tres breves ex hoc capitulo uno tenore conscriptos fieri præcepit. unum in palatio retinendum, alium præfato Tassiloni, ut secum haberet in monasterio, dandum, tertium verò in sacri palatii capella recondendum fieri iussit.

De stabili pretio annonæ, tum private, tum publicæ.

II. Statuit piissimus Dominus noster Rex, consentiente sancta synodo, ut nullus homo, sive ecclesiasticus sive laicus sit, ut nunquam carius vendat annonam, sive tempore abundantie, sive tempore caritatis, quam modium publicum & noviter statutum. De modio de avena denario uno, modio ordei denarius 11. modio sigali denarii tres, modio frumenti denarii quatuor. Si verò in pane vendere voluerit, duodecim panes de frumento, habentes singuli libras duas, pro denario dare de-

beat, sigalios quinddecim æquo pondere pro denario; ordeaceos viginti similiter pensantes, avenatios viginti quinque similiter pensantes. De verò annona publica Domni Regis, si venundata fuerit, de avena modius 11. pro denario, ordeo den. 11. sigalo den. 11. frumento mod. denar. 111. Et qui nostrum habet beneficium, diligentissimè prævideat, quantum potest Deo donante, ut nullus ex mancipiis ad illum pertinentes beneficium fame moriatur, & quod superest ultra illius familie necessitatem, hoc liberè vendat jure præscripro.

De novis denariis, ut ab omnibus in omni loco accipiantur.

III. De denariis autem certissimè sciat nostrum edictum, quòd in omni loco, in omni civitate, & in omni emptorio similiter vadant isti novi denarii, & accipiantur ab omnibus. Si autem nominis nostri nomisma habent, & mero sunt argento, pleniter pensantes, si quis contradicit eos in ullo loco, in aliquo negotio emptionis vel venditionis, si ingenuus est homo, quinddecim solidos componat ad opus Regis; si servilis conditionis, si suum est illud negotium proprium, perdat illud negotium, aut flagelletur nudus ad palam coram populo. Si autem ex iustione sui domini fecerit, tunc ille dominus solidos quinddecim componat, si ei adprobatum fuerit.

Vt Episcopi justitias faciant in suis parrochiis.

IV. Statutum est à Domno Rege & sancta synodo ut Episcopi justitias faciant in suas parrochias. Si non obedierit aliqua persona Episcopo suo de Abbatibus, Presbyteris, Diaconibus, Subdiaconibus, monachis, & ceteris Clericis, vel etiam aliis, in ejus parrochia, veniant ad Metropolitanum suum, & ille dijudicet causam cum suffraganeis suis. Comites quoque nostri veniant ad iudicium Episcoporum. Et si aliquid est quod Episcopus metropolitanus non possit corrigere vel pacificare, tunc tandem veniant accusatores cum accusato cum litteris Metropolitanis, ut sciamus veritatem rei.

Vt Episcopus non migret de sua civitate, nec Presbyter aut Diaconus de sua Ecclesia.

V. Definitum est etiam à Domino Rege & sancta synodo ut Episcopus non migret de civitate in civitatem, sed curam habeat Ecclesie sue. Similiter Presbyter & Diaconus maneat in suas Ecclesias canonicè.

De alteratione Viennensis & Arelatenfis Episcopi. Et de Tarentasia, Ebredano, & Aquis.

VI. De alteratione Vrsionis Viennensis Episcopi & advocato Elifanti Arelatenfis Episcopi lecta sunt epistola beati Gregorij, Zosimi, Leonis, & Symmachi, quæ definerunt eò quòd Viennensis Ecclesia quatuor suffraganeas habere sedes deberet, quibus illa quinta præmineret, & Arelatenfis Ecclesia novem suffraganeas habere deberet, quibus ipsa præmineret. De Tarentasia verò & Ebreduno sive Aquis, legato facta est ad sedem apostolicam, & quicquid per Pontificem Romanæ Ecclesie definitum fuerit, hoc teneatur.

De purgatione & reconciliatione Petri Episcopi.

VII. Definitum est etiam ab eodem Domino Rege sive à sancta synodo ut Petrus Episcopus contestans coram Deo & angelis ejus juraret cum duobus aut tribus, sicut sacrationem suscepit, aut certè cum suo Archiepiscopo, quòd ille in mortem Regis sive in regnum ejus non consiliaffet, nec ei infidelis fuisset. Qui Episcopus, dum cum quibus juraret non invenisset, elegit sibi ipse ut suus homo ad Dei judicium iret, & ille testaretur absque reliquiis & absque sanctis evangelii, solummodo coram Deo, quòd ille innocens exinde esset, & secundum ejus innocentiam Deus adjuvaret illum suum hominem, qui ad illud judicium exiturus erat. Et exivit tamen ejus homo ad judicium Dei, neque per Regis ordinationem, neque per sanctæ synodi censuram, sed spontanea voluntate. Qui etiam à Domino liberatus, idoneus exivit. Clementia tamen Regis nostri præfato Episcopo gratiam suam contulit, & pristinis honoribus eum ditavit, nec passus eum esse sine honore quem prospexit de composito crimine nihil malè meruisse.

Gerbodo incerta ordinationis Episcopo dignitas abrogata.

VIII. Definitum est quidem à Domino Rege & sancta synodo esse dinoscitur, ut Gaerbodus, qui se Episcopum esse di-

cebat, & suæ ordinationis testes non habuit, qui tamen episcopalia à Magnardo metropolitano Episcopo consecutus est, qui etiam professus est Diaconum & Presbyterum non secundum canonicam ordinationem ordinatum esse, ut ab eodem gradu episcopatus, quem se habere dicebat, deponeretur à prædicto Metropolitanano sive à comprovincialibus Episcopis. *Vt monachi à secularibus negotiis & placitis abstineant.*

IX. Vt monachi ad secularia negotia neque ad placita exercenda non exeant, nisi ita faciant sicut ipsa regula præcepit.

Vt reclusi nisi ex Episcopi & Abbatis approbatione non fiant.

X. Vt reclusi non fiant nisi quos antè Episcopus provincie atque Abbas comprobaverint, & secundum eorum dispositionem in reclusionis loco ingrediantur.

Vt Abbas cum suis dormiat monachis.

XI. Vt Abbas cum suis dormiat monachis secundum regulam sancti Benedicti.

Cellarj in monasteriis quales eligendi sint.

XII. Vt Cellarj in monasteriis avari non eligantur, sed tales electi sint quales regula sancti Benedicti docet.

De monasteriis ubi corpora sanctorum sunt.

XIII. De monasteria ubi corpora sanctorum sunt, ut habeat oratorium intra claustra, ubi peculiare officium & diurnum fiat.

Vt pro introcumbus in monasterium premia non exigantur.

XIV. Audivimus enim ut quidam Abbates cupiditate ducti præmia pro introcumbus in monasterio requirant. Ideo placuit nobis & sanctæ synodo, pro suscipiendis in sancto ordine fratribus nequaquam pecunia requirantur, sed secundum regulam sancti Benedicti suscipiantur.

Vt Abbas sine consensu Episcopi non eligatur.

XV. Vt Abbas in congregatione non eligatur, ubi jussio Regis fuerit, nisi per consensum Episcopi loci illius.

Nulla ex culpa monachos Abbati caccare aut muticare licet.

XVI. Vt Abbates qualibet culpa à monachis commissa, nequaquam permitimus caccari, aut membrorum debilitatem ingerere, nisi regularis disciplina subjaceat.

Ne Clerici aut monachi tabernas ingrediantur.

XVII. Vt Presbyteri, Diaconi, monachi, & Clerici tabernas ad bibendum non ingrediantur.

Capitulare
111. anni
789. c. 14.

Capitulare
11. anni
789. c. 7.

Ibid. c. 15.

Ibid. c. 13.

Capitulare
11. anni
789. c. 14.

Episcopus canones & regulam scire debet.
XVIII. Vt Episcopum canones & regulam non liceat ignorare.

Dies dominica quomodo observanda.
Ibid. c. 17. XIX. Vt dies domina à vespera usque ad vesperum seruetur.

Ne in villis ac vicis ordinentur Episcopi.
Ibid. c. 18. XX. Quòd non oporteat in villis nec vicis Episcopos ordinare.

Servum sine domini licentia nemo recipiat vel ordinet.
Ibid. c. 19. XXI. De servis alienis, ut à nemine recipiantur neque ab Episcopis facerentur sine licentia dominorum.

Vt Clerici & monachi in proposito permaneant.
Ibid. c. 16. XXII. De Clericis & monachis, ut in suo proposito permaneant.

Vt decimas & nonas Ecclesie solvant qui debent, & omnes decimam de sua proprietate.
XXIII. Vt decimas & nonas sive census omnes generaliter donent qui debitorum sunt ex beneficiis & rebus Ecclesiarum, secundum priorem capitularem Domni Regis. Et omnis homo ex sua proprietate legitimam decimam ad Ecclesiam conferat. Experimento enim didicimus, in anno quo illa valida fames inrepsit, ebullire vacuas annonas à demonibus devoratas, & voces exprobrationis auditas.

Vt Ecclesie per eos restaurentur qui beneficia habent, & inde ablata restituantur.
XXIV. Vt domus Ecclesiarum & tegumenta ab eis fiant emendata vel restaurata qui beneficia exinde habent. Et ubi repertum fuerit per veraces homines quòd lignamen & petras sive tegulas, quæ in domibus Ecclesiarum fuerint, & modò in domo sua habeat, omnia in Ecclesia fiant restaurata unde abstracta fuerunt.

Vt Clerici alieni sine commendatitiis non recipiantur, & qui nunc sunt, redeant ad Ecclesias suas.
XXV. De Clericis, nequaquam de Ecclesia ad aliam Ecclesiam transmigrantur, neque recipiantur sine conscientia Episcopi & litteras commendatitias de cuius dioclesia fuerint, ne fortè discordia exinde veniat in Ecclesia. Et ubi modò tales reperti fuerint, omnes ad eorum Ecclesiam redeant, & nullus eum post se retinere audeat postquam Episcopus aut Abbas suus eum recipere voluerit. Et si fortè senior ignorat ubi suum requirere debet Clericum; cum quo fuerit, ipse eum sub custodia retineat, & non permittat eum va-

gari aliibi, usque dum domino suo restituatur.
Vt absolute nullus ordinetur.
XXVI. Vt non absolute ordinentur. Ibid. c. 21.

Vt Episcopus sibi subditos rite doceat.
XXVII. Vt unusquisque Episcopus sibi subditos bene doceat & instruat; ita ut in domo Dei semper digni inveniantur qui canonicè possint fieri electi.

De altercationibus Clericorum inter se vel cum laicis.
XXVIII. De Clericis ad invicem altercantibus, aut contra Episcopum suum agentibus, ut sicut canones docent, ita omnimodis peragant. Et si fortè inter Clericum & laicum fuerit orta altercatio, Episcopus & Comes simul conveniant, & unanimiter inter eos causam definiant secundum rectitudinem.

Vt conjurationes non fiant.
XXIX. De conjurationibus & confpirationibus, ne fiant; & ubi sunt inventæ, destruantur.

Vt monasteriorum disciplina seruetur.
XXX. Vt monasteria secundum canonicam institutionem fiant custodita.

Vt orationem dominicam & symbolum fidei omnes doceantur.
XXXI. Vt fides catholica sanctæ Trinitatis & oratio dominica atque symbolum fidei omnibus prædicetur & tradatur.

De avaritia & cupiditate.
XXXII. De avaritia & cupiditate calcanda.

De hospitalitate.
XXXIII. De hospitalitate sectanda.

Vt criminosus accusare non liceat.
XXXIV. De criminosis, ut non habeant vocem accusandi majores natu aut Episcopos suos.

De reconciliatione.
XXXV. De reconciliatione tempore necessitatis.

Vt Presbyteri contumaces cum regia capella Clericis non communicent.
XXXVI. De Presbyteris qui contumaces fuerint contra Episcopos suos, nequaquam communicentur cum Clericis qui in capella Regis habitant nisi reconciliati fuerint ab Episcopo suo, ne fortè canonica excommunicatio super eos exinde veniat.

De judicio Presbyteri in crimine deprehensi.
XXXVII. Si Presbyter in criminali opere fuerit deprehensus, ad Episcopum suum ducatur, & secundum canonicam institutionem constringatur. Et si fortè

Capitulare
anni 779.
c. 17.

Capitulare
1 anni 789.
c. 24.

negare voluerit, & accusator comprobationem dare non poterit, & coram Episcopo definitum esse nequiverit, tunc ad universali Concilio illorum ratio deferatur.

De suscipienda cura puellarum quæ parentibus privatae sunt.

Ibid. c. 39. XXXVIII. De puellis quæ à parentibus privatae fuerint, sub Episcoporum & Presbyterorum prævidentiâ gravioribus feminis commendantur, sicut canonica docet auctoritas.

Vt Episcopus extra propriam sedem ultra tres hebdomadas non hæreat. Et in Episcopi rebus post ejus obitum quis succedat.

Ibid. c. 40. XXXIX. Vt nullus Episcopus propriam sedem amittat aliubi frequentando, aut in propriis rebus suis manere audeat amplius quam tres hebdomadas. Et propinqui vel heredes Episcopi res quæ ab Episcopo sunt acquisitæ, aut per comparationes, aut per traditiones, postquam Episcopus fuerit ordinatus, nequaquam post ejus obitum hereditare debeant; sed ad suam Ecclesiam catholicæ. Illæ autem quas prius habuit, nisi traditionem ad Ecclesiam ex eis fecerit, heredibus & propinquis succedant.

Quinam sancti in Ecclesia venerandi sint.

Ibid. c. 41. XL. Vt nulli novi sancti colantur, aut invocentur, nec memoriæ eorum per vias erigantur; sed ij soli in Ecclesia venerandi sint qui ex auctoritate passionum aut vita merito electi sunt.

De arboribus & lucis destruendis.

Ibid. c. 61. XLI. De arboribus & lucis destruendis canonica observetur auctoritas.

Vt electi utrinque iudices non spernantur.

Ibid. c. 43. XLII. Vt electi iudices de utrisque partibus non spernantur.

Vt parvuli ad sacramenta non trahantur.

Ibid. c. 62. XLIII. De eorum testibus canonica sit observatio. Et parvuli non trahantur ad sacramentum, sicut Guuntbadingi faciunt.

Vt in velandis virginibus canones observantur.

Ibid. c. 45. XLIV. De virginibus, quo tempore velandæ sint vel quibus occasionibus ante annos viginti quinque, si necessitas compellit, ea querantur quæ in canone scripta sunt.

Abbatissa quæ canonicè vel regulariter non vivunt deponende.

XLV. De Abbatissis, quæ canonicè vel regulariter non vivunt, Episcopi requi-

rant, & Regi adnuntiant, ut ab honore priventur.

Vt oblationes quæ in Ecclesia sunt dispenset Episcopus.

XLVI. De oblationibus quæ in Ecclesia vel in usus pauperum conferuntur, canonica observetur norma; & non ab aliis dispensentur nisi cui Episcopus ordinaverit.

Vt Presbyteri ante annos triginta non ordinentur.

XLVII. De Presbyteris ante tricesimum ætatis annum non ordinandis.

Vt post Missarum solemniam pax invicem detur.

XLVIII. Vt confecta sacra mysteria, in Missarum solemnibus omnes generaliter pacem ad invicem præbeant.

Vt nomina ante oblationem non recitentur.

XLIX. De non recitandis nominibus antequam oblatio offeratur.

Quod non in tribus tantum linguis orandum sit Deus.

L. Vt nullus credat quod nonnisi in tribus linguis Deus orandum sit: quia in omni lingua Deus adoratur, & homo exauditur, si iusta petierit.

Vt Episcopi & Presbyteri canones non ignorent.

LI. Vt nulli Episcoporum & sacerdotum liceat sacros canones ignorare.

Quatenus Ecclesia ab ingenuis constructæ tradi aut vendi queant.

LII. De Ecclesiis quæ ab ingenuis hominibus, construuntur, licet eas tradere vendere, tantummodo ut Ecclesia non destruat, sed serviuntur cotidie honores.

De licentia Hildeboldi Archiepiscopi.

LIII. Dixit etiam Dominus Rex in eadem synodo ut à sede apostolica, id est, ab Hadriano Pontifice, licentiam habuisset ut Angilramnum Archiepiscopum in suo palatio assidue haberet propter utilitates ecclesiasticas. Deprecatus est eandem synodum ut eo modo sicut Angilramnum habuerat, ita etiam Hildeboldum Episcopum habere debuisset; quia & de eodem, sicut & de Angilramno, apostolicam licentiam habebat. Omnis synodus consensus, & placuit eis eum in palatio esse debere propter utilitates ecclesiasticas.

De Alcuino, quem Rex synodo commendavit.

LIV. Commonuit etiam ut Alcuinum ipsa sancta synodus in suo consortio sive in orationibus recipere dignaretur, eò quod esset vir in ecclesiasticis doctrinis eruditus.

Omnia namque synodus secundum admo-
nitionem Domni Regis consensit, & eum

in eorum confortio sive in orationibus re-
ceperunt.

COMMONITORIUM

Datum Angilberto Abbati Centulensi eunti Romam
ad Leonem III. anno Christi DCCXCVI.

Karolus gratia Dei Rex, & Defen-
sor sanctæ Ecclesiæ, Homero Auri-
culario salutem. Divina regente miseri-
cordia iterum & prosperè te adducente ad
Domnum Apostolicum Papam nostrum,
admoneas eum diligenter de omni hone-
state vitæ suæ, & præcipuè de sanctorum
observatione canonum, de pia sanctæ Dei
Ecclesiæ gubernatione, secundum op-
portunitatem collationis inter vos & ani-
mi illius convenientiam. Ingerasque ei sæ-
pius quam paucorum honor ille, quem
præfentialiter habet, annorum, quam mul-
torum est perpetualiter merces, quæ da-
tur bene laboranti in eo. Et de simoniaca
subvertenda hæresi diligentissimè suadeas
illi, quæ sanctum Ecclesiæ corpus multis
malè maculat in locis. Et quicquid mente

tenes sæpius querelis agitasse inter nos.
Sed qualis mihi esset conlatio cum beato
Hadriano Papa prædecesore illius de con-
struendo monasterio ad sanctam Paulum
nullatenus dimittas suggerere illi, ut vo-
lente Deo revertens certum mihi respon-
sum habeas referre. Dominus Deus ducat
te, & dirigat in omni bonitate cor illius,
ut faciens faciat quod sanctæ suæ proficiat
Ecclesiæ, ut sit nobis pius pater & pro-
bis præcipuus intercessor, ut idem Deus
& Dominus noster Iesus Christus nos in
sua florere faciat voluntate, & cursum qui
supereff nobis vitæ nostræ ad perpetuæ
stabilitatis quietem perducere dignetur.
Vade cum prosperitate, proficiens in veri-
tate, reverurus cum gaudio, Homeriane
puer.

EPISTOLA AD LEONEM III. PAPAM

Missa per Angilbertum Abbatem Centulensem.

Karolus gratia Dei Rex Francorum
& Langobardorum ac Patricius Ro-
manorum Leoni Papæ perpetuæ beatitu-
dinis in Christo salutem. Perlectis excel-
lentia vestra litteris & audita decretali
chartula, valde, ut fateor, gavisus sumus,
seu in electionis unanimitate, seu in humi-
litate vestra obedientia, & in promissio-
nis ad nos fidelitate. In quibus omnibus ex
intimo cordis affectu divinæ pietati agi-
mus gratias, quia nobis post lacrymabile
doloris vulnus quod animæ nostræ dile-
ctissimi patris & fidelissimi amici obitus in-
fluxit, tale in vobis solita suæ clementie
providentia solatium perdonare dignatus
est. Unde & vestra sanctitati, quasi vica-
rio lætitiæ munere, per eiusdem Dei &
Domini nostri Iesu Christi misericordiam,
qui sanctæ suæ Ecclesiæ in vestra beatitu-
dinis exaltatione consuluit, nostram om-
niumque fidelium nostrorum demanda-
mus prosperitatem, necnon & pacificam

in Dei voluntate totius regni nostri inno-
tescimus unanimitatem, ut æquè in no-
stræ devotionis gaudeatis sicut & nos in
vestra sanctitatis lætamur successibus. Sed
& hoc vestra sanctissimæ benevolentia
innotescimus, quod cum dilectionis mu-
nera patri meo dulcissimo prædecesori ve-
stro dirigere paraveram, ut caritatis quam
in eo habui munificentia largitate mon-
strarem magnitudinem, & suavissimæ in-
ter nos familiaritatis fidelitas multorum
ostenderetur oculis, ecce subito, quod
sine dolore non dicam, sine lacrymis non
cogito præ tristitia, obitus illius legatione
consternatus sum, & ubi lætitiæ parave-
ram insignia, ibi me tristitiæ turbaverunt
lugubria. Etsi Apostolus de mortuis con-
tristari prohibet, tamen caritas lacrymas
elicere non cessat. Non quasi mortuorum
plangentes, sed quasi melius cum Christo
viventem recordantes, si nos corporali
præsentia amisisse, non tamen spiritali
suffragio